

ACC. N:R Nb. 7061 : 1-5.

Landskap: Länne Upptecknat av: Annelle Lomesson
Härad: Frosta Adress: Åsänge
Socken: O. Åsänge Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Svar på frågelista 1
Hållande av bokap inom hus.
Husdjurens art.
Husdjurens placering.
Tiden då seden brukades
Tiden då omändring skedde.

Nb. I: 7

Skriv endast på denna sida!

ansl. 1-5

ACC. N:R M. 7061 : 1

Landskap: Lhåne Upptecknat av: Amelie Loneson
 Härad: Frosta Adress: Såjunge
 Socken: Ö. Såjunge Berättat av:
 Uppteckningsår: 1940 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De var ju ofta för i tiden att stugan var både hönshus, svinhus, i bland kalakjätte också. Husdjurens art var ju kal, gris, höns, gäss, fauz, ko, häst. Antagligen hade di kallare bestäder till kreaturen förr, än nu är fallet. De är inte längre tillbaka än i min barndom jag minns när hönsen gick i stugan om vintern. Vi får ju ändå tåga tillbaka 50 år, då de var allmänt, och så tiden tillbaka. De har även förekommit till fram på 1900 talet, men inte allmänt, enslaka typer. Husmän, som inte hade något uthus, hade di hönsen på loftet (vinden) di gick över stugan, di hade ju förstås hela vinden om där var loft överallt. Över stugan skulle ju vara varmt. Men så om vintern, då de var som kallast togs di mer i stugan. Jag vet gamla som data om i deras uppväxset, "de var bönder", gick hönsen i stugan om vintern. En gammal bonde som är död för 20 år, då 80 år, tala till om när hönsen gick i stugan. Di stod under sängen, men så mitt på dagen dra di fjätern ännu di fick gå ut på golvet. Så la di dom i sänggämnar när di skulle värja, di

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R 7061:9.

Landskap: Lhåne Upptecknat av: Amette Larsson
 Härad: Frosta Adress: Såvinge
 Socken: Ö. Såvinge Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hade ett vitt garn nysta som reaägg. De är ju så långt tillbaka som innan 1850, eller så omkring. De var Såvinge nr 9, hans föräldrar hette Miks Palmson. Di ägde då stället, men den som tala om de var Ola som var 80 år (i hans ungdom). Samma ställe som i fråga om drängstuga är beskr. De var ju ett urdyriskt ställe. En annan 80 åring som lever, har ofta beskr. sitt hem, de var i Södra Rörum. "Hans egna ord" att han inte människor få plats nåck, naar ja va hemma, så i mitt hem va ende stuan mäs en hållten så stor som dinne, (hans egen mustrande) å så va vi fem personer. Där va smågrisar i dän ajna jörnan, å faur i dän ajna i blom en kat i dän tredja, å så hörsen mitt på gård. Vi hade bara desamma stuehäled, lianonen sto engan om dären som en skrag de varsta äman mä. Husmän hade ofta gris, eller hörs i en kjätte vid sidan om köket. De var så, att där inde var inrett, utan hörs, och en gris kunde husera. Där kunde di gå från köket och in till fyllet. De kunde ju också att di inte hade annan utgång och ingång än om köket. Hörsen fick gå om köket ut och in.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No 7061:3

Landskap: Länne Upptecknat av: Annette Lönsson
 Härad: Frosta Adress: Åsjuinge
 Socken: Åsjuinge Berättat av:
 Uppteckningsår: 1940 Född år i

3

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När hönserna var inne stod de under sängen, eller bänken, där var en fjel, häck för, men den togs undan så de gick ut på golvet. För långt tillbaka hade de berg, men de har varit i stugan sen brädegolven blev. Där bara fjädes, strödes sand där som var värst, de var alltså. De hade ju inte så många höns för, något särskilt höns hus hade de inte. Jag har hört att som sittat lång, åtminstone i något fall satte de dem på soffstället, eller stolsstolen.

I de gamla bondgårdarna hade de ju alltid gåsarbänk, där låg gässen, de fick ju också i stugans gå ut på golvet. Skulle de ha smågrisar inne, så lades halan under, särskilt om där var brädegolv, så sattes häckar, och jone i bering.

Om de ut på golvet när gång så togs de med ro. De var ju till glödda och höns, och smågrisar lekte i hagen på stuggolvet. Glödda var alltid fördjupade över att låta hönserna äta av händerna. En glödd kunde ligga i sängen, och hönserna kunde ligga i ena hörnan och värpa. Där gjordes ju inga isbitiga anordningar, djuren var ju inte inne alltså.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

7061: 46

Landskap: Lkåne Upptecknat av: Annette Loneson
 Härad: Fresta Adress: Sjöinge
 Socken: Ö. Sjöinge Berättat av:
 Uppteckningsår: 1940 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De var ju inte vanligt att ha husdjuren inomhus alltid. De var ju då de var som kallast, eller då något fattades dem. Ett får var ju inte inne utom de särskilt fattades något, eller om de skulle öra i smällkalla vintern. Sen 1900 har ju i regel inte förekommit att djuren varit inne utom i de fall då de varit sjuka, eller grisar som de fått ha inne och föda upp på så sätt. Då har de ju haft dem i låder.

Men de är inte mer än omkr. 25 år sen en kvinna tala själv om, att hon hade fått en nyfödd gris av en. De var ju så, att den fick födas upp på mjölk. Om dagen hade hon den i en låda vid spisen, om natten hade hon den hos sig i sängen för den skulle inte frysa.

Jag minns att husmän som hade hönsen på vinden, så när en höna skulle ligga ut kycklingar, så låg de i slugan. Då kycklingarna var framheläcka gick hela familjen på golvet. Sen de blev något större, så de kunde vara ute var de i köket, eller en hörna i något palats i huset, de kunde inte vara på vinden genast.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.º

No 7061:5

Landskap: Länne Upptecknat av: Annette Sonesson
Härad: Fresta Adress: Åsänge
Socken: Åsänge Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1940 Född år _____ i _____

57
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Här har funnits på senare tid, di som haft höns och även gris inne.
Men de har ju varit nån enstöring som haft några höns och gris,
så har han inte haft något avdelat i huset, utan så gott som hela
huset varit till alles förfogande. Men de här ju inte till de allmänna.
Den seden var nog mera innan och omkring 1850, än efter.
Efter 1900 har de ju varit enstaka fall, inte så som förut.
Omkring 1880, och 1890 började ju allmänheten så smått med mattor och
skurade golv, så ändra di ju på invånarnes också. Di stängde ju av ute så
djuren kunde vara där, samt fåttade så di kunde nära sig om vintern.
Småfolket började ta sed efter bättre folk. Numera, åter för en tid
tillbaka har ju di måste köket så pass inredda så om något djur skall in
kan di hysa det där.

Skriv endast på denna sida!